

USTAWA

z dnia 16 listopada 2000 r.

o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

(Dz. U. Nr 116, poz. 1216)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady oraz tryb przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz obowiązki podmiotów uczestniczących w obrocie finansowym w zakresie gromadzenia i przekazywania informacji.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) instytucji obowiązanej - rozumie się przez to banki, oddziały banków zagranicznych, domy maklerskie, banki prowadzące działalność maklerską i inne podmioty prowadzące działalność maklerską na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. [Nr 118, poz. 754](#) i [Nr 141, poz. 945](#), z 1998 r. [Nr 107, poz. 669](#) i [Nr 113, poz. 715](#) oraz z 2000 r. [Nr 22, poz. 270](#), [Nr 60, poz. 702](#) i [703](#), [Nr 94, poz. 1037](#), [Nr 103, poz. 1099](#) i [Nr 114, poz. 1191](#)), Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach, zakłady ubezpieczeń, pośredników ubezpieczeniowych i główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych i towarzystwa funduszy powierniczych, powszechne towarzystwa emerytalne, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Poczta Polska, przedsiębiorstwa leasingowe i factoringowe, rezydentów prowadzących działalność kantorową, którzy w związku z prowadzoną przez siebie działalnością uczestniczą w obrocie wartościami majątkowymi, notariuszy w zakresie czynności notarialnych, dotyczących obrotu tymi wartościami, a także przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami,
- 2) transakcji - rozumie się przez to wpłaty i wypłaty gotówkowe, przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych, zamianę wierzytelności na akcje lub udziały, a także dokonywanie tych czynności we własnym lub cudzym imieniu, na swój lub cudzy rachunek,
- 3) wartościach majątkowych - rozumie się przez to środki płatnicze, papiery wartościowe lub inne wartości dewizowe, prawa majątkowe albo mienie ruchome lub nieruchome,
- 4) rachunku - rozumie się przez to rachunek bankowy, rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny, służący do jego obsługi,
- 5) wstrzymaniu transakcji - rozumie się przez to wprowadzenie ograniczeń w dysponowaniu i korzystaniu z wartości majątkowych, w szczególności z wypłat, przenoszenia własności lub zamiany przez właściciela, beneficjenta lub instytucje obowiązane oraz inne osoby działające we własnym lub cudzym imieniu, na swój lub cudzy rachunek.

Rozdział 2

Organy właściwe w sprawach zapobiegania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Art. 3. 1. Organami administracji rządowej właściwymi w sprawach zapobiegania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, zwanymi dalej "organami informacji finansowej", są:

- 1) minister właściwy do spraw instytucji finansowych, jako naczelny organ informacji finansowej,
- 2) Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zwany dalej "Generalnym Inspektorem".

2. Generalnego Inspektora powołuje i odwołuje na wniosek ministra właściwego do spraw instytucji finansowych Prezes Rady Ministrów.

3. Generalny Inspektor jest podsekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów.

4. Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania przy pomocy jednostki organizacyjnej wyodrębnionej w tym celu w strukturze Ministerstwa Finansów.

Art. 4. Do zadań Generalnego Inspektora należy uzyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji w trybie określonym w ustawie oraz podejmowanie działań w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, a w szczególności:

- 1) badanie przebiegu transakcji, o których Generalny Inspektor został powiadomiony na zasadach określonych w ustawie,
- 2) inicjowanie procedury wstrzymywania transakcji, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że ich przedmiotem są wartości majątkowe pochodzące z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, oraz informowanie uprawnionych organów o dokonaniu lub możliwości dokonania takich transakcji,
- 3) opracowywanie i przekazywanie uprawnionym organom dokumentów, uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa,
- 4) inicjowanie i podejmowanie innych działań, obejmujących przeciwdziałanie wykorzystywaniu polskiego obrotu finansowego do legalizacji dochodów pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, w tym szkolenie pracowników instytucji obowiązanych w zakresie zadań nałożonych na te instytucje,
- 5) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów ustawy,
- 6) współpraca z zagranicznymi instytucjami, zajmującymi się zapobieganiem wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Szef Urzędu Ochrony Państwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, mogą delegować pracowników lub funkcjonariuszy jednostek i organów im podległych lub przez nich nadzorowanych do pracy w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4.

2. Szczegółowe warunki i tryb delegowania funkcjonariuszy jednostek i organów podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych regulują odrębne przepisy.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych może wyznaczyć żołnierzy zawodowych do pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i warunki oddelegowania funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa, w tym dane, jakie powinien zawierać wniosek, z którym Generalny Inspektor występuje o oddelegowanie funkcjonariusza, z uwzględnieniem stanowiska przeznaczonego dla oddelegowanego, zakresu wykonywanych na tym stanowisku zadań i obowiązków oraz proponowanego uposażenia, dane, jakie powinien zawierać rozkaz personalny o oddelegowaniu, z uwzględnieniem warunków i czasu trwania oddelegowania, a także rodzaje przysługujących oddelegowanemu funkcjonariuszowi uprawnień i świadczeń oraz zasady wypłacania uposażenia i innych należności pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na uposażenia i należności wypłacane przez jednostkę organizacyjną Urzędu Ochrony Państwa oraz jednostkę organizacyjną, do której funkcjonariusz został oddelegowany.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i warunki oddelegowania pracowników jednostek i organów mu podległych, w tym dane, jakie powinien zawierać wniosek, z którym Generalny Inspektor występuje o oddelegowanie, z uwzględnieniem stanowiska przeznaczonego dla oddelegowanego, zakresu wykonywanych na tym stanowisku zadań i obowiązków oraz proponowanego uposażenia, a także rodzaje przysługujących oddelegowanemu uprawnień i świadczeń oraz zasady wypłacania uposażenia i innych należności pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na uposażenia i należności wypłacane przez jednostkę delegującą oraz jednostkę organizacyjną, do której pracownik został oddelegowany.

6. Szczegółowe zasady i tryb postępowania przy wyznaczaniu żołnierzy zawodowych do pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4, a także szczegółowe zasady przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących w czasie pełnienia służby w tej jednostce określa ustawa z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. [Nr 10, poz. 55](#), [Nr 28, poz. 153](#), [Nr 106, poz. 678](#), [Nr 107, poz. 688](#), [Nr 117, poz. 753](#), [Nr 121, poz. 770](#) i [Nr 141, poz. 944](#), z 1998 r. [Nr 162, poz. 1117](#) oraz z 1999 r. [Nr 1, poz. 7](#)).

Art. 6. 1. Organy informacji finansowej, pracownicy jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4, oraz delegowani do pracy w tej jednostce są obowiązani chronić informacje prawnie chronione, z którymi zapoznali się w toku wykonywanych czynności służbowych, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

2. Zachowanie tajemnicy, o której mowa w ust. 1, obowiązuje również po ustaniu zatrudnienia lub stosunków prawnych wynikających z delegowania do pracy.

Art. 7. W przypadku prowadzenia postępowania kontrolnego w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o Najwyższej Izbie Kontroli, Generalny Inspektor udostępnia kontrolerom informacje uzyskane w wyniku realizacji zadań, o których mowa w art. 4, na podstawie odrębnego upoważnienia Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Rozdział 3

Obowiązek rejestracji transakcji i osób dokonujących transakcji

Art. 8. 1. Instytucja obowiązana przyjmująca dyspozycję (zlecenie) klienta do przeprowadzenia transakcji, której równowartość przekracza 10.000 EURO, zarówno jeżeli jest to transakcja prowadzona w ramach operacji pojedynczej, czy też w ramach kilku operacji, jeżeli okoliczności wskazują, że są one ze sobą powiązane, ma obowiązek zarejestrować taką czynność.

2. Przy ustalaniu równowartości w EURO, o której mowa w ust. 1, stosuje się średni kurs Narodowego Banku Polskiego dla danej waluty, obowiązujący w dniu dokonywania transakcji.

3. Obowiązek określony w ust. 1 dotyczy również transakcji, gdy jej okoliczność wskazuje, że środki mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, bez względu na wartość transakcji i jej charakter.

4. Rejestr transakcji, o których mowa w ust. 1 i 3, wraz z dokumentami dotyczącymi zarejestrowanej transakcji, przechowywany jest przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym dokonano ostatniego zapisu związanego z transakcją. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej, do przechowywania rejestrów i dokumentacji stosuje się przepisy art. 76 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591, z 1997 r. [Nr 32, poz. 183](#), [Nr 43, poz. 272](#), [Nr 88, poz. 554](#), [Nr 118, poz. 754](#), [Nr 139, poz. 933 i 934](#), [Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945](#), z 1998 r. [Nr 60, poz. 382](#), [Nr 106, poz. 668](#), [Nr 107, poz. 669 i Nr 155, poz. 1014](#), z 1999 r. [Nr 9, poz. 75 i Nr 83, poz. 931](#) oraz z 2000 r. [Nr 60, poz. 703](#), [Nr 94, poz. 1037 i Nr 113, poz. 1186](#)).

Art. 9. 1. W celu wykonania obowiązku rejestracji instytucje obowiązane dokonują identyfikacji swoich klientów w każdym przypadku złożenia pisemnej lub ustnej dyspozycji (zlecenia).

2. Identyfikacja, o której mowa w ust. 1, obejmuje:

1) w przypadku osób fizycznych i ich przedstawicieli - ustalenie i zapisanie cech dokumentu, stwierdzającego na podstawie odrębnych przepisów tożsamość, lub paszportu, a także imienia, nazwiska, imion rodziców, daty i miejsca urodzenia, obywatelstwa oraz adresu osoby dokonującej transakcji i osoby, w imieniu i na rzecz której dokonywana jest transakcja, oraz numeru PESEL,

2) w przypadku osób prawnych - zapisanie aktualnych danych z wyciągu z rejestru sądowego lub innego dokumentu, wskazującego formę organizacyjną osoby prawnej, siedzibę i jej adres oraz aktualnego dokumentu, potwierdzającego umocowanie osoby przeprowadzającej transakcję do reprezentowania tej osoby prawnej, a także danych określonych w pkt 1, dotyczących osoby reprezentującej,

3) w przypadku jednostek organizacyjnych, niemających osobowości prawnej - zapisanie danych z dokumentu, wskazującego formę organizacyjną i adres jej siedziby, oraz dokumentu potwierdzającego umocowanie osób przeprowadzających transakcję do reprezentowania tej jednostki, a także danych określonych w pkt 1, dotyczących osoby reprezentującej.

3. Identyfikacja, o której mowa w ust. 1, dotyczy także beneficjentów transakcji i obejmuje ustalenie i zapisanie ich tożsamości oraz adresu.

4. Informacje objęte identyfikacją przechowywane są przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym dokonano ostatniego zapisu związanego z transakcją. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej, do przechowywania rejestrów i dokumentacji stosuje się przepisy art. 76 ustawy, o której mowa w art. 8 ust. 4.

Art. 10. Na pisemne żądanie Generalnego Inspektora instytucja obowiązana udostępnia dokumenty dotyczące transakcji objętych przepisami ustawy. Udostępnianie polega w szczególności na przekazywaniu informacji o zawartości dokumentów, przekazywaniu ich potwierdzonych kopii lub udostępnianiu odpowiednich dokumentów do wglądu upoważnionym pracownikom w celu sporządzenia notatek bądź kopii.

Rozdział 4

Zasady przekazywania informacji przez instytucje obowiązane

Art. 11. 1. Instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o transakcjach, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3, wykorzystując elektroniczne nośniki informacji lub dostarczając kopie rejestrów, o których mowa w art. 8 ust. 4.

2. Obowiązek rejestracji i powiadamiania Generalnego Inspektora nie dotyczy transakcji dokonywanych przez państwowe i samorządowe jednostki budżetowe, w związku z wykonywaniem budżetu.

Art. 12. 1. Informacja o dokonanej transakcji, o której mowa w art. 11 ust. 1, powinna zawierać w szczególności następujące dane:

- 1) datę i miejsce dokonanej transakcji,
- 2) imię, nazwisko, obywatelstwo, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, adres, numer PESEL oraz cechy dokumentu, na podstawie którego dokonano identyfikacji osoby dokonującej transakcji,
- 3) kwotę, walutę i rodzaj transakcji,
- 4) numer rachunku, który wykorzystany został do dokonania transakcji, oraz dane dotyczące posiadacza lub dysponenta tego rachunku,
- 5) dane osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, w imieniu której dokonana została transakcja,
- 6) tożsamość lub nazwę i adres beneficjenta transakcji.

2. Dane z rejestrów transakcji, zawierające informacje określone w ust. 1, powinny zostać przesłane lub przekazane z wykorzystaniem elektronicznych nośników informacji do Generalnego Inspektora niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia transakcji.

Art. 13. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, określa w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór rejestru, o którym mowa w art. 8 ust. 4, sposób jego prowadzenia oraz tryb dostarczenia danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi,
- 2) tryb przekazywania Generalnemu Inspektorowi informacji o transakcjach, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3, przy wykorzystaniu elektronicznych nośników informacji.

Art. 14. 1. Organy kontroli skarbowej, organy podatkowe i celne, a także organy inspekcji celnej informują niezwłocznie Generalnego Inspektora o wszelkich ujawnionych w toku swojej działalności okolicznościach, mogących wskazywać na prowadzenie działań, mających na celu wprowadzanie do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

2. Prokuratura, Urząd Ochrony Państwa oraz jednostki podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych informują niezwłocznie Generalnego Inspektora o wszystkich przypadkach wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego.

Art. 15. 1. Organy administracji państwowej i samorządowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, zwane dalej "jednostkami współpracującymi", w granicach swoich ustawowych kompetencji obowiązane są współpracować z Generalnym Inspektorem w zakresie zapobiegania przestępstwu, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, poprzez:

1) niezwłoczne powiadomienie Generalnego Inspektora o podejrzeniach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,

2) przekazywanie potwierdzonych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że ma ona związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, oraz informacji o osobach przeprowadzających te transakcje,

3) udostępnianie w przypadkach określonych w art. 14 ust. 1 oraz na wniosek Generalnego Inspektora informacji i potwierdzonych kopii dokumentów niezbędnych do realizacji zadań określonych w ustawie, z zachowaniem przepisów o informacjach prawnie chronionych.

2. Jednostki współpracujące podejmują czynności, o których mowa w ust. 1, z własnej inicjatywy lub na pisemny wniosek Generalnego Inspektora.

3. Jednostki współpracujące obowiązane są do opracowania instrukcji postępowania w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2.

Rozdział 5

Procedura wstrzymywania transakcji

Art. 16. 1. Instytucja obowiązana, mająca przeprowadzić transakcję, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że ma ona związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić na piśmie Generalnego Inspektora, wskazując zamierzony termin jej realizacji.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia Generalny Inspektor dokonuje natychmiastowego potwierdzenia jego przyjęcia w formie pisemnej.

3. Zawiadomienie i potwierdzenie, o których mowa w ust. 1 i 2, może zostać przekazane również przy użyciu elektronicznych nośników informacji.

Art. 17. Jeżeli zawiadomienia, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie można dokonać przed realizacją transakcji, instytucja obowiązana przekazuje informację o transakcji niezwłocznie po jej przeprowadzeniu, podając przyczyny braku wcześniejszego zawiadomienia.

Art. 18. 1. Jeżeli z zawiadomienia lub z posiadanych informacji wynika, że transakcja, która ma zostać przeprowadzona, może mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, Generalny Inspektor może w ciągu 12 godzin od potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia, o którym mowa w art. 16 ust. 2, przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie wstrzymania tej transakcji na okres nie dłuższy niż 48 godzin od momentu otrzymania zawiadomienia. Równocześnie Generalny Inspektor zawiadamia właściwego miejscowo prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje mu materiały dotyczące wstrzymywanej transakcji.

2. Żądanie wstrzymania transakcji może być wydane tylko przez Generalnego Inspektora lub łącznie dwóch upoważnionych przez niego na piśmie pracowników jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4.

3. Instytucja obowiązana wstrzymuje transakcję z momentem otrzymania pisemnego żądania, o którym mowa w ust. 1.

4. Wstrzymanie transakcji przez instytucję obowiązaną w trybie określonym w ust. 1 i 3 nie rodzi odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej ani innej określonej odrębnymi przepisami.

Art. 19. 1. W razie otrzymania od Generalnego Inspektora zawiadomienia, dotyczącego wykorzystania działalności instytucji obowiązanej do celów, mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, prokurator może wstrzymać transakcję.

2. W postanowieniu określa się zakres i sposób wstrzymania transakcji.

3. Na postanowienie o wstrzymaniu transakcji przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego do rozpoznania sprawy.

4. Wstrzymanie transakcji upada, jeżeli przed upływem 3 miesięcy nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.

Art. 20. W przypadku gdy transakcja została wstrzymana z naruszeniem prawa lub zasad określonych w ustawie, odpowiedzialność za szkodę wynikłą z jej wstrzymania ponosi Skarb Państwa na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Rozdział 6

Kontrolowanie instytucji obowiązanych

Art. 21. 1. Kontrolę przestrzegania przez instytucje obowiązane zasad rejestracji i powiadamiania o transakcjach, objętych przepisami ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3, sprawuje Generalny Inspektor.

2. Kontrolę przeprowadzają pisemnie upoważnieni przez Generalnego Inspektora pracownicy jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4, zwani dalej "kontrolerami", po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia.

3. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, realizują również w ramach sprawowanego nadzoru, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach:

- 1) Komisja Nadzoru Bankowego w stosunku do banków i oddziałów banków zagranicznych oraz Narodowy Bank Polski w odniesieniu do rezydentów prowadzących działalność kantorową,
- 2) Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń w stosunku do zakładów ubezpieczeń, brokerów i głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń,
- 3) Komisja Papierów Wartościowych i Giełd w stosunku do domów maklerskich, banków w zakresie prowadzonej przez nie działalności maklerskiej i innych podmiotów prowadzących działalność maklerską na podstawie ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz w stosunku do funduszy inwestycyjnych, towarzystw funduszy powierniczych, towarzystw funduszy inwestycyjnych, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych,
- 4) Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi w stosunku do funduszy emerytalnych,
- 5) minister właściwy do spraw finansów publicznych w stosunku do podmiotów zarządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne lub gry na automatach,
- 6) prezesi sądów apelacyjnych w stosunku do notariuszy,
- 7) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w stosunku do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

4. Pisemna informacja o wynikach kontroli, o której mowa w ust. 3, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy, przekazywana jest Generalnemu Inspektorowi w terminie 14 dni od jej zakończenia.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji kontrolera oraz ustala zasady jej wydawania i wymiany.

Art. 22. 1. Na żądanie kontrolera instytucje obowiązane są zobowiązane do przedkładania wszelkich dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 21 ust. 1, z wyłączeniem dokumentów i materiałów zawierających informacje objęte tajemnicą państwową.

2. Instytucje obowiązane zapewniają kontrolerowi warunki do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności niezwłoczne przedstawianie do kontroli żądanych dokumentów i materiałów oraz terminowe udzielanie wyjaśnień przez pracowników jednostki.

3. Kontrolerzy mają prawo do:

- 1) wstępu do obiektów i pomieszczeń instytucji obowiązanej w obecności kontrolowanego,
- 2) wglądu do dokumentów i innych materiałów dowodowych, objętych zakresem kontroli,
- 3) żądania od pracowników instytucji obowiązanej ustnych i pisemnych wyjaśnień, w zakresie prowadzonej kontroli.

Art. 23. Kontroler jest upoważniony do swobodnego poruszania się po terenie instytucji obowiązanej bez obowiązku uzyskania przepustki oraz nie podlega rewizji osobistej.

Art. 24. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli kontroler przedstawia w protokole kontroli sporządzonym w dwóch egzemplarzach, z których jeden jest przekazywany przedstawicielowi instytucji obowiązanej.

2. Protokół kontroli podpisują kontroler i przedstawiciel instytucji obowiązanej.

3. Odmowa podpisania protokołu przez przedstawiciela instytucji obowiązanej nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez kontrolera.

Art. 25. 1. Przedstawiciel instytucji obowiązanej ma prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole.

2. Zastrzeżenia należy zgłosić na piśmie w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

3. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części kontroler przekazuje na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia.

Art. 26. 1. Instytucja obowiązana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania stanowiska, o którym mowa w art. 25 ust. 3, zgłosić na piśmie umotywowane zastrzeżenia do Generalnego Inspektora.

2. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń Generalny Inspektor przekazuje na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia.

Art. 27. Pisemną informację o wynikach kontroli, o której mowa w art. 21 ust. 1, Generalny Inspektor przekazuje:

- 1) organom sprawującym nadzór nad instytucjami obowiązanymi,
- 2) organowi powołanemu do ścigania przestępstw lub wykroczeń, w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

Rozdział 7

Ochrona i udostępnianie zgromadzonych danych

Art. 28. Instytucje obowiązane ustalają wewnętrzne procedury, zapobiegające wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, dotyczące w szczególności realizowania obowiązku identyfikacji klienta i przechowywania informacji objętych tą identyfikacją, zapewniają udział pracowników w programach szkoleniowych dotyczących identyfikacji transakcji mogących mieć związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za realizację obowiązków określonych w ustawie.

Art. 29. Do ujawniania przez instytucje obowiązane, w trybie i zakresie przewidzianych w ustawie, wszelkich informacji dotyczących transakcji nie stosuje się przepisów ograniczających udostępnianie danych objętych tajemnicą, z wyjątkiem danych objętych tajemnicą państwową.

Art. 30. Wszelkie informacje uzyskane i przekazywane przez organy informacji finansowej w trybie przewidzianym w ustawie podlegają ochronie określonej w przepisach odrębnych ustaw regulujących zasady ich ochrony.

Art. 31. 1. Informacje, o których mowa w art. 29, przekazywane są przez Generalnego Inspektora sądom i prokuratorom na potrzeby postępowania karnego.

2. W razie otrzymania zawiadomienia o uzasadnionych podejrzeniach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, prokurator może żądać informacji o obrotach i stanach rachunków klienta, którego dotyczy zawiadomienie, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. [Nr 89, poz. 555](#), z 1999 r. [Nr 83, poz. 931](#) oraz z 2000 r. [Nr 50, poz. 580](#), [Nr 62, poz. 717](#), [Nr 73, poz. 852](#) i [Nr 93, poz. 1027](#)).

Art. 32. Jeżeli z posiadanych przez Generalnego Inspektora informacji lub z ich przetworzenia, a także analizy wynika, że zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, Generalny Inspektor zawiadamia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz przekazuje mu materiały uzasadniające takie podejrzenie.

Art. 33. 1. Informacje, o których mowa w art. 29, przekazywane są przez Generalnego Inspektora na wniosek:

- 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub osób przez niego upoważnionych, w przypadku jednostek i organów podległych jemu lub nadzorowanych,
- 2) Szefa Urzędu Ochrony Państwa lub jego zastępcy,

- w zakresie ich kompetencji ustawowych.

2. Informacje, o których mowa w art. 29, mogą być udostępniane przez Generalnego Inspektora na wniosek:

- 1) dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów urzędów kontroli skarbowej lub ich zastępców - wyłącznie w sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych,
- 2) Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru bankowego,
- 3) Prezesa Głównego Urzędu Celnego lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w sprawach dotyczących egzekwowania długu celnego oraz należności podatkowych, wynikających z wymiany gospodarczej z zagranicą,
- 4) Generalnego Inspektora Celnego lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowań przygotowawczych w celu zwalczania przestępstw i wykroczeń z zakresu obrotu towarowego z zagranicą,

- 5) Prezesa Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową,
- 6) Prezesa Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w sprawach związanych z tym nadzorem,
- 7) Prezesa Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej lub osób przez niego upoważnionych - wyłącznie w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru nad działalnością spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
- 8) Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd lub osób przez niego upoważnionych - w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru nad działalnością domów maklerskich, banków w zakresie prowadzonej przez nie działalności maklerskiej i innych podmiotów prowadzących działalność maklerską na podstawie ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz w stosunku do funduszy inwestycyjnych, towarzystw funduszy powierniczych i towarzystw funduszy inwestycyjnych, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych,
- 9) Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych lub osób przez niego upoważnionych - w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań ustawowych,
- 10) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli - w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 Generalny Inspektor może przekazywać informacje, o których mowa w art. 29, również z własnej inicjatywy.

4. W zakresie informacji objętych tajemnicą bankową Generalny Inspektor przekazuje i udostępnia informacje organom, o których mowa w ust. 2, zgodnie z zakresem upoważnień i trybem określonym w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. [Nr 140, poz. 939](#), z 1998 r. [Nr 160, poz. 1063](#) i [Nr 162, poz. 1118](#), z 1999 r. [Nr 11, poz. 95](#) i [Nr 40, poz. 399](#) oraz z 2000 r. [Nr 93, poz. 1027](#), [Nr 94, poz. 1037](#) i [Nr 114, poz. 1191](#)).

5. Informacje związane z wprowadzaniem do systemu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł mogą być udostępniane przez Generalnego Inspektora, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Szefem Urzędu Ochrony Państwa, zagranicznym instytucjom zajmującym się zapobieganiem temu przestępstwu, na zasadzie wzajemności, w trybie określonym w dwustronnych porozumieniach zawartych przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

6. Osoby, które weszły w posiadanie informacji, o których mowa w art. 29, uzyskanych w trybie określonym w ust. 1-3, są obowiązane chronić informacje prawnie chronione, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach. Zachowanie tajemnicy obowiązuje również po ustaniu stosunku pracy lub ustaniu służby.

Art. 34. Ujawnianie nieuprawnionym, w tym także stronom transakcji, faktu poinformowania Generalnego Inspektora o transakcjach, których okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, jest zabronione.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 35. 1. Kto będąc pracownikiem albo działając w imieniu lub interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, będącej instytucją obowiązaną, wbrew przepisom ustawy, nie dopełnia obowiązku:

- 1) rejestracji transakcji lub przechowywania rejestrów transakcji wraz z dokumentami dotyczącymi transakcji,
- 2) identyfikacji klienta zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 28, lub przechowywania informacji objętych identyfikacją,
- 3) zawiadomienia organu informacji finansowej o transakcji,
- 4) wstrzymania transakcji określonej w art. 18,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega ten, kto będąc pracownikiem albo działając w imieniu lub interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, będącej instytucją obowiązaną, wbrew przepisom ustawy ujawnia informacje zgromadzone zgodnie z upoważnieniem ustawy osobom nieuprawnionym lub osobom, których transakcja dotyczy, albo wykorzystuje w inny sposób niezgodny z przepisami ustawy.

3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 i ust. 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 36. Kto będąc pracownikiem albo działając w imieniu lub interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, będącej instytucją obowiązaną, wbrew przepisom ustawy:

- 1) odmawia przekazania Generalnemu Inspektorowi innych dokumentów transakcji objętej przepisami ustawy albo informacji o okolicznościach, o których mowa w art. 14 ust. 1,
- 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, dotyczące: rejestracji transakcji, przechowywania rejestrów transakcji wraz z dowodami księgowymi, identyfikacji klienta, przechowywania informacji objętych identyfikacją, zawiadomienia organu informacji finansowej o transakcji objętej obowiązkiem rejestracji, zawiadomienia organu informacji finansowej o transakcji, której okoliczności uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, innych dokumentów transakcji objętej przepisami ustawy albo okoliczności, o których mowa w art. 15 ust. 1,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 37. Kto dopuszcza się czynu określonego w art. 35 ust. 1 lub 2 lub w art. 36 wyrządzając istotną szkodę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 38. W ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. [Nr 11, poz. 62](#), z 1997 r. [Nr 43, poz. 272](#), [Nr 88, poz. 554](#), [Nr 107, poz. 685](#), [Nr 121, poz. 769](#) i [770](#) i [Nr 139, poz. 934](#), z 1998 r. [Nr 155, poz. 1015](#), z 1999 r. [Nr 49, poz. 483](#), [Nr 101, poz. 1178](#) i [Nr 110, poz. 1255](#) oraz z 2000 r. [Nr 43, poz. 483](#), [Nr 48, poz. 552](#), [Nr 70, poz. 819](#) i [Nr 114, poz. 1193](#)) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 w ust. 2 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

"5a) Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych ustawą,";

2) w art. 82a w ust. 2 w pkt 3 dodaje się po przecinku wyrazy "w tym w zakresie zgodności ich działalności z przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł," .

Art. 39. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 22, poz. 91, z 1997 r. [Nr 28, poz. 153](#), z 1999 r. [Nr 101, poz. 1178](#) oraz z 2000 r. [Nr 48, poz. 551](#) i [Nr 94, poz. 1037](#)) w art. 18 dodaje się § 4 w brzmieniu:

"§ 4. Obowiązek zachowania tajemnicy nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł."

Art. 40. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 1999 r. [Nr 54, poz. 572](#) i [Nr 83, poz. 931](#) oraz z 2000 r. [Nr 70, poz. 816](#) i [Nr 104, poz. 1103](#)) w art. 34a w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

"1a) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej - przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,".

Art. 41. W ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach (Dz. U. z 1998 r. [Nr 102, poz. 650](#), [Nr 145, poz. 946](#), [Nr 155, poz. 1014](#) i [Nr 160, poz. 1061](#) oraz z 2000 r. [Nr 9, poz. 117](#) i [Nr 70, poz. 816](#)) w art. 11 w ust. 6 po wyrazach "ministra właściwego do spraw finansów publicznych" dodaje się wyrazy ", Generalnego Inspektora Informacji Finansowej".

Art. 42. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. [Nr 142, poz. 702](#), z 1997 r. [Nr 88, poz. 554](#), z 1998 r. [Nr 162, poz. 1118](#) i z 1999 r. [Nr 83, poz. 931](#)) w art. 15 w ust. 2 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

"6) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej - w celu wykonywania obowiązków, wynikających z przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł."

Art. 43. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. [Nr 88, poz. 553](#) i [Nr 128, poz. 840](#), z 1999 r. [Nr 64, poz. 729](#) i [Nr 83, poz. 931](#) oraz z 2000 r. [Nr 48, poz. 548](#) i [Nr 93, poz. 1027](#)) w art. 299:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Kto środki płatnicze, papiery wartościowe lub inne wartości dewizowe, prawa majątkowe albo mienie ruchome lub nieruchome, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.";

2) § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Karze określonej w § 1 podlega, kto będąc pracownikiem banku, instytucji finansowej lub kredytowej albo innego podmiotu, na którym z mocy przepisów prawa ciąży obowiązek rejestracji transakcji i osób dokonujących transakcji, przyjmuje w gotówce, wbrew przepisom, pieniądze lub inne

wartości dewizowe, dokonuje ich transferu lub konwersji albo przyjmuje je w innych okolicznościach wzbudzających uzasadnione podejrzenie, że stanowią one przedmiot czynu określonego w § 1, albo świadczy inne usługi mające ukryć ich przestępne pochodzenie lub usługi w zabezpieczeniu przed zajęciem.";

3) § 7 otrzymuje brzmienie:

"§ 7. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2, sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio albo pośrednio z przestępstwa, a także korzyści z tego przestępstwa lub ich równowartość, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy. Przepadku nie orzeka się w całości lub w części, jeżeli przedmiot, korzyść lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi."

Art. 44. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. [Nr 118, poz. 754](#) i [Nr 141, poz. 945](#), z 1998 r. [Nr 107, poz. 669](#) i [Nr 113, poz. 715](#) oraz z 2000 r. [Nr 22, poz. 270](#), [Nr 60, poz. 702](#) i [703](#), [Nr 94, poz. 1037](#), [Nr 103, poz. 1099](#) i [Nr 114, poz. 1191](#)) w art. 161 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Zakres oraz zasady udzielania informacji poufnych oraz stanowiących tajemnicę zawodową udostępnianych przez Komisję Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej reguluje odrębna ustawa."

Art. 45. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. [Nr 140, poz. 939](#), z 1998 r. [Nr 160, poz. 1063](#) i [Nr 162, poz. 1118](#), z 1999 r. [Nr 11, poz. 95](#) i [Nr 40, poz. 399](#) oraz z 2000 r. [Nr 93, poz. 1027](#), [Nr 94, poz. 1037](#) i [Nr 114, poz. 1191](#)) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 104 w ust. 2 skreśla się wyrazy "oraz w art. 106 ust. 3";

2) w art. 105 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Zakres oraz zasady udzielania informacji przez banki organom podatkowym, Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej lub organom kontroli skarbowej regulują odrębne ustawy.";

3) w art. 106:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Tryb postępowania banku w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, określa odrębna ustawa."

b) skreśla się ust. 3-5;

4) art. 107 otrzymuje brzmienie:

"Art. 107. Pracownik banku, który wbrew swoim obowiązkom nie zawiadamia o okolicznościach wymienionych w art. 106 ust. 1, ponosi odpowiedzialność porządkową, co nie wyłącza odpowiedzialności karnej, jeżeli czyn wypełnia znamiona przestępstwa.";

5) w art. 108 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy "i 3".

Art. 46. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. [Nr 137, poz. 926](#) i [Nr 160, poz. 1083](#), z 1998 r. [Nr 106, poz. 668](#), z 1999 r. [Nr 11, poz. 95](#) i [Nr 92, poz. 1062](#) oraz z 2000 r. [Nr 94, poz. 1037](#)) w art. 297 w § 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej - zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,".

Art. 47. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. [Nr 133, poz. 883](#) oraz z 2000 r. [Nr 12, poz. 136](#) i [Nr 50, poz. 580](#)) w art. 43 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) przetwarzanych przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej,".

Art. 48. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w art. 13 zachowują moc przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 106 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 45 niniejszej ustawy.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3-6, art. 13 oraz art. 15, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dz.U. z 2004 r. Nr 62, poz. 577

U S T A W A
z dnia 5 marca 2004 r.

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł
oraz
o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu
oraz o zmianie niektórych ustaw[1]

Art. 1.

W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) instytucji obowiązanej - rozumie się przez to banki, Narodowy Bank Polski - w zakresie, w jakim prowadzi rachunki bankowe dla osób prawnych, sprzedaż numizmatów, skup złota i wymianę zniszczonych środków płatniczych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. Nr 140, poz. 938 z późn. zm.)[2], oddziały banków zagranicznych, instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego oraz agentów rozliczeniowych, prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz.U. Nr 169, poz. 1385), domy maklerskie, banki prowadzące działalność maklerską i inne podmioty niebędące bankiem prowadzące działalność maklerską na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447 z późn. zm.)[3], Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w zakresie - w jakim prowadzi rachunki papierów wartościowych, podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach oraz gier na automatach o niskich wygranych, zakłady ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej Poczta Polska, notariuszy w zakresie czynności notarialnych dotyczących obrotu wartościami majątkowymi, adwokatów wykonujących zawód, radców prawnych wykonujących zawód poza stosunkiem pracy, prawników zagranicznych świadczących pomoc prawną poza stosunkiem pracy, biegłych rewidentów wykonujących zawód, doradców podatkowych wykonujących zawód, podmioty prowadzące działalność kantorową,

przedsiębiorców prowadzących: domy aukcyjne, antykwiariaty, działalność leasingową lub factoringową, działalność w zakresie obrotu metalami lub kamieniami szlachetnymi i półszlachetnymi, sprzedaży komisowej, udzielania pożyczek pod zastaw (lombardy) lub pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oraz fundacje;"

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) transakcji - rozumie się przez to wpłaty i wypłaty w formie gotówkowej lub bezgotówkowej, w tym także przelewy pomiędzy różnymi rachunkami należącymi do tego samego posiadacza rachunku, z wyłączeniem przelewów na rachunki lokat terminowych, a także przelewy przychodzące z zagranicy, wymianę walut, przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych, w tym oddanie w komis lub pod zastaw takich wartości oraz przeniesienie wartości majątkowych pomiędzy rachunkami należącymi do tego samego klienta, zamianę wierzytelności na akcje lub udziały - zarówno gdy czynności te są dokonywane we własnym jak i cudzym imieniu, na własny jak i cudzy rachunek,"

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) wartościach majątkowych - rozumie się przez to środki płatnicze, papiery wartościowe lub wartości dewizowe, prawa majątkowe, rzeczy ruchome oraz nieruchomości;"

d) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) rachunku - rozumie się przez to rachunek bankowy, rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny, służący do jego obsługi, rejestr uczestników funduszu, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 49, poz. 448 i Nr 141, poz. 1178),"

e) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) jednostkach współpracujących - rozumie się przez to organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, a także Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Bankowego i Najwyższą Izbę Kontroli;"

f) dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

"9) wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł - rozumie się przez to zamierzone postępowanie polegające na:

- a) zamianie lub przekazaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrycia lub zatajenia bezprawnego pochodzenia tych wartości majątkowych albo udzieleniu pomocy osobie, która bierze udział w takiej działalności w celu uniknięcia przez nią prawnych konsekwencji tych działań,
- b) ukryciu lub zatajeniu prawdziwego charakteru, źródła, miejsca przechowywania, faktu przemieszczania lub praw związanych z wartościami majątkowymi pochodzącymi z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
- c) nabyciu, objęciu w posiadanie albo używaniu wartości majątkowych, pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
- d) współdziałaniu, usiłowaniu popełnienia, pomocnictwie lub podżeganiu w przypadkach zachowań określonych w lit. a-c - również jeżeli działania, w ramach których uzyskano wartości majątkowe będące przedmiotem wprowadzania do obrotu finansowego wartości pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, były prowadzone na terytorium innego państwa."

2) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

"Organy właściwe w sprawach zapobiegania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu";

3) w art. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) badanie przebiegu transakcji, co do których Generalny Inspektor powziął uzasadnione podejrzenia;"

4) po art. 4 dodaje się art. 4a i 4b w brzmieniu:

"Art. 4a. Generalny Inspektor przedstawia Prezesowi Rady Ministrów roczne sprawozdanie ze swojej działalności w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku, za który składane jest sprawozdanie.

Art. 4b. 1. Generalny Inspektor podlega wyłączeniu od wykonywania zadań, o których mowa w art. 18, 18a i 20a oraz art. 21 ust. 1, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

2. Wyłączenie następuje na wniosek Generalnego Inspektora złożony w

formie pisemnej ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych.

3. W razie wyłączenia Generalnego Inspektora, jego zadania wykonuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych.";

5) w art. 7:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. W przypadku kontroli Najwyższej Izby Kontroli stosuje się art. 34.";

6) w art. 8:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a -1d w brzmieniu:

"1a. W przypadku podmiotu prowadzącego kasyno gry w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach (Dz.U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27) obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy zakupu lub sprzedaży żetonów o wartości stanowiącej co najmniej równowartość 1.000 euro.

1b. Do transakcji określonych w ust. 1a stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące transakcji, o których mowa w ust. 1.

1c. W przypadku zawartej umowy ubezpieczenia na życie nie stosuje się obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli suma okresowych składek, które mają być opłacone w danym roku nie przekroczy równowartości 1.000 euro, albo jednorazowa składka nie przekroczy równowartości 2.500 euro.

1d. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy przypadku polis ubezpieczeniowych występujących w powiązaniu z ubezpieczeniem emerytalnym, o ile warunki ubezpieczenia nie zawierają klauzuli o odpłatnym zrzeczeniu się przez ubezpieczonego praw wynikających z polisy oraz o ile polisy te nie mogą być użyte jako zabezpieczenie kredytu lub pożyczki.";

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Przy ustalaniu równowartości w euro, o której mowa w ust. 1, 1a i 1c, stosuje się średni kurs Narodowego Banku Polskiego dla danej waluty, obowiązujący w dniu dokonywania transakcji lub w dniu złożenia dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji.",

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Obowiązek rejestracji transakcji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, instytucji pieniądza elektronicznego, oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, agentów rozliczeniowych, adwokatów, radców prawnych i prawników zagranicznych oraz biegłych rewidentów i doradców podatkowych.";

7) w art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W celu wykonania obowiązku rejestracji instytucje obowiązane dokonują identyfikacji swoich klientów w każdym przypadku złożenia dyspozycji lub zlecenia do przeprowadzenia transakcji na podstawie dokumentów przedstawionych przy złożeniu dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji albo przy zawieraniu umowy z klientem.";

8) w art. 11 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

"4. Informacje o transakcjach, o których mowa w art. 8 ust. 3, do których przekazywania zobowiązani są notariusze, adwokaci, radcowie prawni i prawnicy zagraniczni, mogą być przekazywane do Generalnego Inspektora za pośrednictwem właściwej miejscowo jednostki ich samorządu zawodowego, o ile krajowy organ tego samorządu podejmie uchwałę określającą szczegółowe zasady i tryb przekazywania takich informacji Generalnemu Inspektorowi. Krajowy organ tego samorządu przekaze Generalnemu Inspektorowi wykaz osób odpowiedzialnych za przekazywanie takich informacji.

5. Obowiązek informowania o transakcjach objętych przepisami ustawy nie dotyczy przypadku, gdy adwokaci, radcowie prawni i prawnicy zagraniczni, biegli rewidentzi oraz doradcy podatkowi reprezentują klienta na podstawie pełnomocnictwa procesowego w związku z toczącym się postępowaniem albo udzielają porady służącej temu postępowaniu.";

9) w art. 12 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Przepisu ust. 1 pkt 6 nie stosuje się w przypadku transakcji zawartych na rynku regulowanym, o którym mowa w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.";

10) art. 15b otrzymuje brzmienie:

"Art. 15b. W uzasadnionych przypadkach Generalny Inspektor może zwrócić się do organu podatkowego lub organu kontroli skarbowej o zbadanie legalności pochodzenia określonych wartości majątkowych. Informacja o wynikach przeprowadzonych działań jest przekazywana Generalnemu Inspektorowi niezwłocznie.";

- 11) w art. 16:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- "1. Instytucja obowiązana, która otrzymała dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji lub mająca przeprowadzić transakcję, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że może ona mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić na piśmie Generalnego Inspektora, przekazując wszystkie posiadane dane określone w art. 12 ust. 1 pkt 1-6 wraz ze wskazaniem przesłanek przemawiających za wstrzymaniem transakcji lub blokadą rachunku, oraz wskazać przewidywany termin jej realizacji. Przepisu art. 11 ust. 4 nie stosuje się.",
- b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- "1a. W przypadku, gdy instytucja dokonująca zawiadomienia zgodnie z ust. 1 nie jest instytucją mającą przeprowadzić transakcję zawiadomienie zawiera również wskazanie instytucji, która ma przeprowadzić transakcję.",
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
2. Po otrzymaniu zawiadomienia Generalny Inspektor dokonuje niezwłocznego potwierdzenia jego przyjęcia w formie pisemnej.";
- 12) art. 18 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 18. 1. Jeżeli z zawiadomienia, o którym mowa w art. 16 ust. 1, wynika, że transakcja, która ma zostać przeprowadzona, może mieć związek z popełnieniem przestępstwa, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, Generalny Inspektor może w ciągu 24 godzin od potwierdzenia jego przyjęcia, przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie wstrzymania tej transakcji lub blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 48 godzin od momentu potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia. Równocześnie Generalny Inspektor zawiadamia właściwego prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przekazuje mu informacje i dokumenty dotyczące wstrzymywanej transakcji lub blokowanego rachunku.
2. Żądanie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku może być wydane tylko przez Generalnego Inspektora lub łącznie dwóch upoważnionych przez niego na piśmie pracowników jednostki, o której mowa w art. 3 ust. 4.
3. Instytucja obowiązana wstrzymuje transakcję lub blokuje rachunek niezwłocznie po otrzymaniu pisemnego żądania, o którym mowa w ust. 1.
4. Wstrzymanie transakcji lub blokada rachunku przez instytucję obowiązana w trybie określonym w ust. 1 i 3 nie rodzi odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej, ani innej określonej odrębnymi przepisami.
5. Jeżeli koniec terminu dla przekazania żądania, o którym mowa w ust. 1, przypada w sobotę, w niedzielę lub święto, termin upływa w pierwszym dniu roboczym po tym dniu.";
- 13) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:
- "Art. 18a. 1. Generalny Inspektor może przekazać instytucji obowiązanej pisemne żądanie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku bez uprzedniego otrzymania od niej zawiadomienia, o którym mowa w art. 16 ust. 1, lub informacji, o której mowa w art. 16a ust. 2, jeżeli posiadane informacje wskazują na prowadzenie działań mających na celu wprowadzenie do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub na związek z przestępstwem wymienionym w art. 2 pkt 7.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Generalny Inspektor może żądać wstrzymania transakcji lub blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 48 godzin od momentu otrzymania tego żądania przez instytucję obowiązana.
3. Przepisy art. 18, 19 i 20 stosuje się odpowiednio.";
- 14) w art. 20a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- " 2. Przepisy art. 18, 19 i 20 stosuje się odpowiednio.";
- 15) art. 20c otrzymuje brzmienie:
- "Art. 20c. Instytucja obowiązana, na żądanie zlecającego transakcję lub posiadacza rachunku, może poinformować go o wstrzymaniu transakcji lub o blokadzie rachunku i wskazać organ, który zażądał wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, z wyjątkiem przypadku wydania przez prokuratora postanowienia o wstrzymaniu transakcji lub blokadzie rachunku, którego ogłoszenie zostało odroczone na czas oznaczony.";
- 16) w art. 21:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- "1. Kontrolę wypełniania przez instytucje obowiązane, z wyłączeniem

Narodowego Banku Polskiego, obowiązków w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu, sprawuje Generalny Inspektor.",

b) w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) minister właściwy do spraw finansów publicznych w stosunku do podmiotów zarządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne, gry na automatach oraz gry na automatach o niskich wygranych;"

17) art. 28 otrzymuje brzmienie:

"Art. 28. Instytucje obowiązane ustalają wewnętrzne procedury, zapobiegające wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub finansowaniu terroryzmu, dotyczące w szczególności realizowania obowiązku identyfikacji klienta i przechowywania informacji objętych tą identyfikacją, zapewniają udział pracowników w programach szkoleniowych dotyczących identyfikacji transakcji mogących mieć związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego, oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za realizację obowiązków określonych w ustawie. W przypadku instytucji obowiązanych będących kapitałowymi spółkami handlowymi osobą tą jest członek zarządu wyznaczony przez zarząd."

18) w art. 32:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Informacje o transakcjach objętych przepisami ustawy są udostępniane przez Generalnego Inspektora sądom i prokuratorom na potrzeby postępowania karnego, na ich pisemny wniosek.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Jeżeli Generalny Inspektor nie dysponuje informacjami wystarczającymi do wydania przez prokuratora postanowienia w przedmiocie wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 299 Kodeksu karnego lub wymienione w art. 2 pkt 7, żądanie, o którym mowa w ust. 2, można skierować do instytucji obowiązanej."

19) w art. 33:

a) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, dyrektorów izb skarbowych, dyrektorów urzędów kontroli skarbowej oraz ich zastępców - wyłącznie w sprawach dotyczących zobowiązań podatkowych;",

- uchyla się pkt 4,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Informacje związane z wprowadzaniem do systemu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, a także z finansowaniem terroryzmu, mogą być udostępniane przez Generalnego Inspektora zagranicznym instytucjom, o których mowa w art. 4 pkt 7, na zasadzie wzajemności, w trybie określonym w dwustronnych porozumieniach zawartych przez Generalnego Inspektora, także za pomocą elektronicznych nośników informacji."

Art. 2.

W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 i Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) w art. 6 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.) - w zakresie określonym tymi przepisami."

Art. 3.

W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) w art. 3 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

"6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.) - w zakresie określonym tymi przepisami."

Art. 4.

W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 124, poz. 1152 i Nr 217, poz. 2142) w art. 18 § 4 otrzymuje brzmienie:

"§ 4. Obowiązek zachowania tajemnicy nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.) - w zakresie określonym tymi przepisami."

Art. 5.

W ustawie z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz.U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z 2002 r. Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) w art. 4a dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.) - w zakresie określonym tymi przepisami."

Art. 6.

W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 86, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 137, poz. 1302) w art. 37 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.) - w zakresie określonym tymi przepisami."

Art. 7.

Adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni, doradcy podatkowi, biegli rewidentzi oraz fundacje przekazują dane określone w art. 10 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1 w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 8.

Przepisy:

- 1) art. 1 pkt 1 lit. a - w zakresie dotyczącym adwokatów, radców prawnych, prawników zagranicznych, doradców podatkowych, biegłych rewidentów oraz fundacji;
- 2) art. 1 pkt 6 lit. c - w zakresie dotyczącym adwokatów, radców prawnych oraz prawników zagranicznych;
- 3) art. 1 pkt 8
- stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 9.

Przepis art. 1 pkt 1 lit. a, w zakresie dotyczącym Narodowego Banku Polskiego, stosuje się od dnia 1 stycznia 2005 r.

Art. 10.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.